

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване

(обн., ДВ, бр. 110 от 1999 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 2000 г. - бр. 55 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 64 от 2000 г.; бр. 1, 35 и 41 от 2001 г., бр. 1, 10, 45, 74, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 42, 67, 95, 112 и 114 от 2003 г., бр. 12, 21, 38, 52, 53, 69, 70, 112 и 115 от 2004 г., бр. 38, 39, 76, 102, 103, 104 и 105 от 2005 г., бр. 17, 30, 34, 56, 57, 59 и 68 от 2006 г.; попр., бр. 76 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 80, 82, 95, 102 и 105 от 2006 г., бр. 41, 52, 53, 64, 77, 97, 100, 109 и 113 от 2007 г., бр. 33, 43, 67, 69, 89, 102 и 109 от 2008 г., бр. 23, 25, 35, 41, 42, 93, 95, 99 и 103 от 2009 г. и бр. 16, 19, 43, 49, 58, 59, 88, 97, 98, 100 от 2010 г.; Решение № 7 на Конституционния съд на РБ от 31.05.2011 г., изм.и доп. бр. 45, 60, 77, 100 от 2011 г.; изм. и доп., бр.7, 21, 38, 40, 44 и 58 от 2012 г.)

§ 1. В чл. 68, се създава нова ал. 3 със следното съдържание:

„(3) В случай, че лицата нямат право на пенсия по ал. 1 и 2, те придобиват това право и при условие недостигащите им възраст и/или осигурителен стаж да са до 24 месеца от законоустановените по ал. 1 и 2.”

Досегашната ал. 3 става ал. 4

§ 2. Чл. 70, ал. 1 се изменя така:

„(1) Размерът на пенсията за осигурителен стаж и възраст се определя както следва:

1. Размерът на пенсията по чл. 68, ал. 1 и 2 се определя, като доходът, от който се изчислява пенсията, се умножи със сумата, образувана от: по процент 1,1 на сто, а от 1 януари 2017 г. – 1,2 на сто за всяка година осигурителен стаж и съответната пропорционална част на процента за месеците осигурителен стаж.

2. Размерът на пенсията за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 3 се определя по формулата, посочена в т.1, като за всеки недостигащ месец възраст и/или осигурителен стаж по чл. 68, ал. 1 и 2, намалението е с 0,4 на сто.

3. Ако лицата имат осигурителен стаж без превръщане повече от изискуемия за придобиване право на пенсия по чл.68, ал. 1 за съответната календарна година и продължават да работят след навършване на възрастта по чл. 68, ал. 1, без да им е отпусната пенсия, за всяка година осигурителен стаж след тази възраст процентът е 3, а от 1 януари 2012 г. – 4, и съответната пропорционална част от този процент за месеците осигурителен стаж. Процентът за всяка година осигурителен стаж след навършване на възрастта по чл.68, ал.1 се определя за действителен осигурителен стаж, без превръщане, придобит след 31 декември 2006 година.

§ 3. В чл. 70, ал. 8 се изменя така:

„(8) Размерът на пенсията за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 3 не може да бъде по-малък от 90 на сто от минималния размер по ал. 7, а по чл. 68, ал. 4 – не по-малък от 85 на сто от минималния размер по ал. 7

София, 27.09.2012 г.

Вносител:

Емилия Масларова

Драгомир Стойнев

МОТИВИ

В Бялата книга, която постоянно се цитира напоследък у нас, за да се оправдае вземането на едни или други непопулярни мерки в пенсионната област, се казва:

„В някои държави-членки задължителната държавна пенсионна система позволява на лицата с пълен осигурителен стаж да се пенсионират преди стандартната пенсионна възраст (напр. Австрия, Белгия, Люксембург и др.) По този начин пенсионните реформи не следва да се съсредоточават единствено върху увеличаването на пенсионната възраст, но също така и, когато е целесъобразно, върху продължителността на осигурителния стаж. Вземането предвид на осигурителния стаж (дори и ако изискваната продължителност се увеличава в съответствие с очакваната продължителност на живота) позволява на пенсионните системи да предложат справедливи условия на лицата, които са започнали кариерата си рано (обикновено неквалифицирани работници, които често имат по-малка продължителност на живота и по-лошо здравословно състояние)“.

Много държави-членки на ЕС са запазили възможностите за ранно/предсрочно пенсиониране в техните законодателства с цел по-гъвкави механизми за защита правата на осигурените лица, което е особено актуално в периоди на икономически кризи и високи равнища на безработица, засягащи най-силно както по-възрастните поколения (тези в предпенсионна възраст), така и младите хора, които сега навлизат на пазара на труда (младежите до 29 г. възраст). **Именно в тази посока, нашето социалноосигурително законодателство следва да преразгледа и да възстанови отново някои разпоредби, касаещи по-гъвкавите условия за пенсиониране.** Такава съществуваха до преди няколко години, въпреки че тогава българската икономика и състоянието на пазара на труда бяха в много по-добра ситуация и България беше сочена като една от водещите държави по отношение на пенсионната си реформа, стартирала през 2000 година.

Със законопроекта се предлага да се направи **комбинация между недостигащ осигурителен стаж и по-ниска възраст и това да бъде общо до 24 месеца спрямо изискуемите се условия за пенсиониране – стаж и възраст по чл. 68 от КСО.**

Предлага се размерът на предсрочната пенсия да се определя по формулата за нормална пенсия като за всеки месец, недостигащ до навършване на стандартната възраст, намалението да бъде **с 0,4%**. Така максималното намаление на пенсията може да достигне до 9,6%.

Вероятният брой на хората, които биха се възползвали от една от тези възможности е трудно да бъде предвиден на този етап, но като се има предвид, че годишно се пенсионират около 52 хил. души поради навършване на възраст и стаж, може да се очаква, че в най-неблагоприятният сценарий, не повече от 8-10% от хората, които са в предпенсионна възраст, близка до изискуемата се, биха предпочели тази опция.

В случая става въпрос да се даде шанс на хора, които са дълготрайно безработни или по друга причина са останали без работа и нямат право на парични обезщетения за безработица, вместо да търсят варианти за получаване на инвалидни пенсии, да имат възможността да получават предсрочни намалени пенсии и да покриват жизнените си

потребности за времето през което те не могат да се пенсионират, поради това че не отговарят на законовите изисквания за възраст и стаж по КСО.

Изчисленията показват, че такава промяна няма да бъде непосилно бреме за пенсионната система. След като предсрочно пенсионирани лица навършат изискуемата се пенсионна възраст, те ще продължават да получават намалената пенсия до края на живота си. Така, че в дългосрочен период няма да има по-голямо натоварване за пенсионната система. А за финансовата устойчивост на пенсионната система най-важно е постигането на дългосрочния актюерски баланс и на стабилни дългосрочни ефекти върху разходите, а не краткосрочните ефекти.

Допълнителните разходи за пенсии, свързани с предсрочното пенсиониране се изчисляват само за период до 24 месеца, тъй като след изтичането на този период лицата по право придобиват право на пенсии по чл. 68, ал. 1 и ал. 2 и това са дължими разходи, които се извършват от фонд „Пенсии” на ДОО. Но в следващите години през които тези пенсии ще се изплащат, тези пенсии продължават да са в намален размер и оттук нататък ще бъдат спестявани средства за сметка на разликата между „нормалната” и „намалената”, поради предсрочното пенсиониране, пенсия.

София, 27.09.2012 г.

Вносител:

Емилия Масларова
Драгомир Стойнев